

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

*Землянська О.В., ст. викл. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Скїрдін Є., студ. (гр. ФІ-51, ФТІ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Інформаційна безпека особистості – це захищеність психіки й свідомості людини від небезпечних впливів: маніпулювання свідомістю, дезінформація, спонукання до образ, самогубства тощо.

В нинішньому житті кожна людина є частиною інформаційного суспільства, вона генерує, передає, отримує інформацію, а головне вона на неї реагує, тобто інформація має вплив на людину і призводить до певних змін у її психіці, а отже інформацію можна використовувати для маніпулювання та контролювання свідомості людини.

Маніпуляція – це пригнічення особистості, при цьому, оскільки людина бажає вірити в те, що хоче придбати (знання, досвід, матеріальні блага), пригнічення може досягатися через «брехню в яку хочуть вірити».

Категорії людей по уразливості до маніпуляцій в психології

Перший тип – люди, які живуть звичайним життям, які прагнуть до безпеки і комфорту, в мисленні яких переважає здоровий глузд і логіка. Такими людьми маніпулюють в основному на рівні потреб.

Другий тип – люди, які живуть в основному в стані стресу, з переважаючим творчим мисленням, мрійливі, ранимі і чутливі, які легко піддаються навіюванню. Цими людьми маніпулюють на рівні почуттів і уяви.

Третій тип – люди раціональні, мислячі логічно, що вважають за краще факти і конкретику та піддають все аналізу. Людьми цієї категорії маніпулюють, впливаючи на почуття справедливості, совісті і моралі, а також на почуття власної гідності.

Четвертий тип – люди, поведінка яких продиктована тваринними інстинктами, і які прагнуть у своєму житті здебільшого до прийняття їжі, сну і сексу. Такими людьми маніпулювати простіше простого – всього лише надавши їм одну з подібних насолод.

П'ятий тип – люди з психологічними порушеннями, на поведінку яких впливають галюцинації; люди, позбавлені здорового глузду і здатності до повноцінного аналізу того, що відбувається. Вони зазнають найжорсткіших маніпуляцій за допомогою залякування або заподіяння болю [1].

В сучасному світі головним джерелом інформаційних загроз для особистості є найбільші інтернет-форуми та сайти різного характеру що можуть розповсюджувати інформацію що деструктивно діє головним чином на неповнолітніх представників аудиторії, що в результаті може призводити до пошкодження психіки та навіть до вбивств чи самогубств.

Найяскравішим прикладом є випадки стрільби в школах Америки чи так звані ігри «Червона Сова» або «Синій Кит». Також значною загрозою є пропаганда насильства, наркотичних речовин і т.п. що проявляються у кінострічках, рекламі та відеоіграх, все це впливає на розум людини та може

привести до кардинальних змін в поведінці, або до формування хибних цінностей у неповнолітніх. Але найбільш масовим та небезпечним в перспективі є вплив на свідомість у вигляді «інформаційної війни» між конкуруючими правлячими верхівками держав, адже в цьому випадку людина піддається атаці зі сторони саме тих органів які вимагають виконувати захисну функцію, що може привести до формування в людях нав'язаних агресивних настроїв.

Сучасний етап формування інформаційного суспільства в нашій країні і за кордоном характеризується широкомасштабним впровадженням інформаційних і комунікаційних технологій в усі значимі сфери життєдіяльності та лавиноподібним зростанням інформаційних ресурсів, появою і розвитком нових форм та видів віртуалізації й електронної взаємодії (електронне уряд e-government, електронне навчання e-learning та управління навчанням learning management, електронна торгівля, Інтернет і мобільний банкінг, телемедицина, соціальні мережі і електронні видання, і ін.).

Зворотною стороною цих процесів є виникнення нових факторів ризику та загроз інформаційної безпеки особистості, суспільства і держави. Сьогоднішньої реальністю стають інформаційна і гібридна війна, в ході яких під вплив інформаційної зброї підпадає сучасне суспільство.

Держава через різні державні інститути, в тому числі і систему освіти, забезпечує протидію загрозам інформаційної безпеки. З цією метою формується відповідне сучасним вимогам правове забезпечення, регламентується застосування видів і засобів організаційного та програмно апаратного забезпечення інформаційної безпеки, адекватного актуальному рівню загроз, організовується підготовка в області забезпечення інформаційної безпеки, яка стає органічною складовою інформаційної підготовки в багаторівневій системі вітчизняної освіти [2].

На жаль сучасному законодавстві жодної країни немає чіткого регулювання маніпуляції свідомості у зв'язку з великою складністю точного формулювання, контролювання даного явища в загальному разі. Але по відношенню до інших пунктів що наявні в формулюванні інформаційної безпеки законодавство все ж виконує регулювання.

В першу чергу по відношенню до неповнолітніх, є ціла низка законів (як в законодавстві України так і в міжнародному праві) що регулює вплив інформації на розум не до кінця сформованої особистості. Головним критерієм є те щоб інформаційний продукт не спричиняв шкоду їх розвитку та здоров'ю [3]. Особливо велику роль в цьому грає система цензури, на державному рівні йде визначення дозволеного контенту в інформаційних товарах, інтернет-ресурсах, в результаті все що несе в собі шкідливі матеріали з точки зору законодавства мусить бути заблоковане на всій території держави.

А також вікової обмеження на фільми, мультфільми, комп'ютерні ігри. Найбільш розповсюдженою є система МРАА, що діє в Америці, на даний момент в Україні діє вікове розгалуження – без обмежень 12+, 16+ та 18+. Хоча ці обмеження несуть більш рекомендаційний характер, але законодавство

зобов'язує виробника продукції та її розповсюджувачів слідкувати за їх наявністю. Це створено для регулювання якості вхідної інформації у свідомість індивіда в залежності від його розвитку, так як, наприклад сцени насилля, що будуть в бойовику, можуть шкідливо вплинути на 2-4 річну дитину що їх буде дивитися, а саме може призвести в подальшому до розвитку неконтрольованої агресії. Далі йде контроль пропаганди (гомосексуалізму, релігії, нацизму), адже вона являється найефективнішим інструментом так званої промивки мозків, для прикладу можна навести витримку з закону України: «Стаття 439-1. Пропаганда фашизму та нацизму

1. Публічні заклики в будь-якій формі до поширення та впровадження фашистської чи нацистської ідеології, ввезення в Україну матеріалів що пропагують фашизм чи нацизм, виготовлення, розповсюдження таких матеріалів, а також використання та розповсюдження фашистської чи нацистської символіки – караються штрафом від ста до трьохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, з конфіскацією матеріалів, що пропагують фашизм чи нацизм, засобів їх виготовлення та розповсюдження.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вони вчинені повторно чи за попередньою змовою групою осіб, а також примушуванням неповнолітніх до участі у виготовленні або розповсюдженні матеріалів, що пропагують фашизм чи нацизм – караються позбавленням волі на строк від одного до трьох років з конфіскацією матеріалів, що пропагують фашизм чи нацизм, засобів їх виготовлення та розповсюдження».

У випадку маніпулювання або пропагандистській діяльності, у випадку якщо ця діяльність направлена проти держави, що декламуються на певному засобі масової інформації, цей засіб може бути позбавлений акредитації, а також забороненим до роботи на території цієї держави [4].

Стосовно ж повнолітніх представників суспільства закон майже не регулює вплив інформації на них, так як вважається що доросла людина вже вибудувала захисні механізми для протидії шкідливому впливу.

Література

1. Янковський С. Я. Концепции общей теории информации. URL: <http://nt.ru/tp/ng/oti.htm>

2. Соснін О. В. Інформаційна політика України: проблеми розбудови. URL: <http://www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama>

3. Радзієвська О. Г. Правові засади та пріоритети розвитку протидії негативним інформаційним впливам на дітей. Інформація і право. 2017. № 2(21)/2017. С. 88-98.

4. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 386-р. // База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/386-2013-%D1%80>.